

Ervaren bejegening & het gedrag en psychisch welzijn van gedetineerden

Karin Beijersbergen
Anja Dirkzwager
Peter van der Laan
Paul Nieuwbeerta

Veenhuizen
Juni 2014

nsCr

Netherlands Institute for the Study
of Crime and Law Enforcement

PRISON

PROJECT.NL

Achtergrond

- Belang van rechtvaardige, respectvolle en humane bejegening van gedetineerden erkend
  - Moreel argument
  - Europese Prison Rules
  - Missie statement DJI
- Mogelijke negatieve gevolgen voor het gedrag en het psychisch welzijn van gedetineerden

Achtergrond

- Orde en veiligheid zijn belangrijke thema's in het gevangeniswezen
  - Medewerking van gedetineerden cruciaal
  - Hoe dit te bereiken?
- Gedetineerden hebben veel psychische problemen
  - Hoe dit te verminderen?

Theorie

- Procedurele rechtvaardigheidstheorie suggereert het belang van een rechtvaardige bejegening van gedetineerden
- Mensen zullen zich eerder aan de regels of beslissingen van autoriteiten houden, wanneer deze autoriteiten hen op een procedureel rechtvaardige manier behandelen, d.wz.:
  - Transparante en rechtvaardige procedures
  - Respectvolle en humane bejegening
  - Gehoord worden/een stem hebben

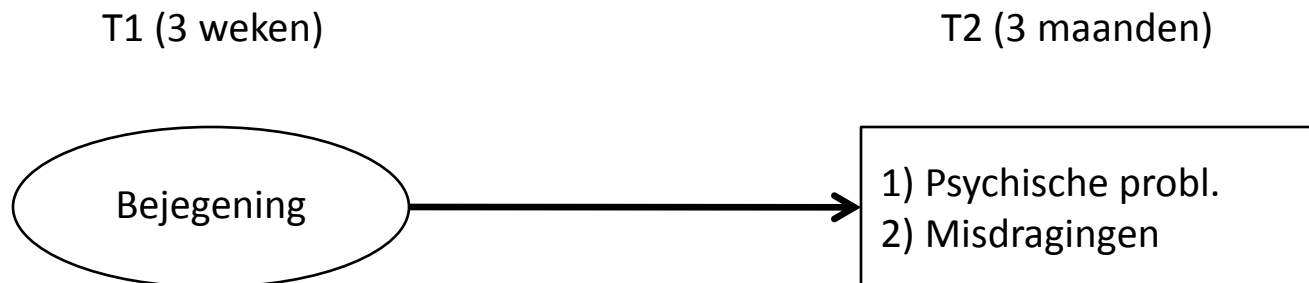
Eerder onderzoek

- Eerder onderzoek vooral bij andere actoren in strafrecht systeem, zoals politie en rechters
  - Meer ervaren procedurele rechtvaardigheid →
    - Meer acceptatie van beslissingen
    - Meer vertrouwen in het strafrechtstelsel
    - Meer samenwerking met actoren uit het strafrechtstelsel
    - Meer aan de wet houden
- Vandaag:
  - Toepassen in gevangeniscontext
  - Kijken naar effecten op zowel gedrag als psychisch welzijn van gedetineerden

Onderzoeksvraag

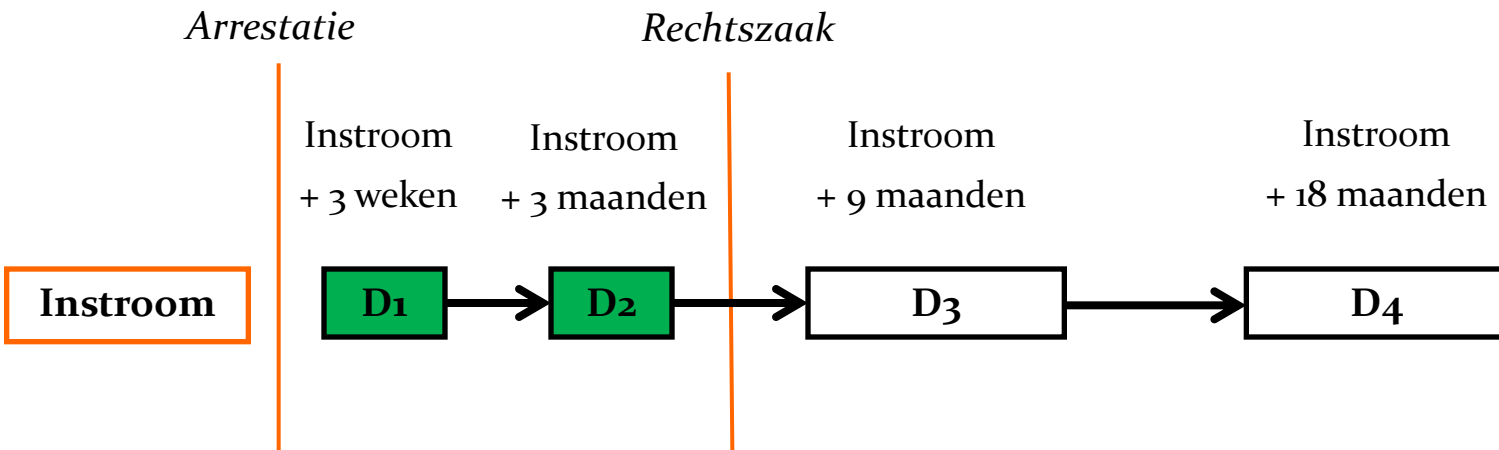
- In hoeverre is er een relatie tussen de door gedetineerden ervaren bejegening (rechtvaardig, respectvol, humaan) en
  - a) hun psychische problemen
  - b) hun misdragingen

Gegevens Prison Project

P
PRISON
PROJECT.NL

- Gedetineerden die aan meting 1 & 2 deelnamen:
  - 824 gedetineerden
  - Interview en vragenlijst drie weken na instroom (T1)
  - Vragenlijst drie maanden na instroom (T2)

Ervaren bejegening

- Op beide meetmomenten 4 schalen:
  - Rechtvaardigheid (6 items)
“Personeelsleden gebruiken regels altijd hetzelfde”
  - Respect (3 items)
“Personeelsleden praten op een respectvolle manier met mij”
  - Humaniteit (3 items)
“Ik vind de behandeling die ik hier krijg soms vernederend”
  - Omgang met piw'ers (5 items)
“Als ik somber ben, kan ik met de piw'ers praten”
- Schalen gebaseerd op o.a. Gedetineerdensurvey DJI (Mol & Henneken-Hordijk, 2008)
- Antwoordmogelijkheden 1 – 5; hoger = positiever oordeel

Misdragingen in detentie

- Op beide meetmomenten 5 vragen gesteld:
  - Hoe vaak een medege-detineerde uitgescholden of bedreigd?
  - Hoe vaak een personeelslid uitgescholden of bedreigd?
  - Hoe vaak een medege-detineerde geslagen, geduwd of geschopt?
  - Hoe vaak een personeelslid geslagen, geduwd of geschopt?
  - Hoe vaak heeft u een rapport gekregen?
- 0 = nooit; 1 = 1 keer of meer

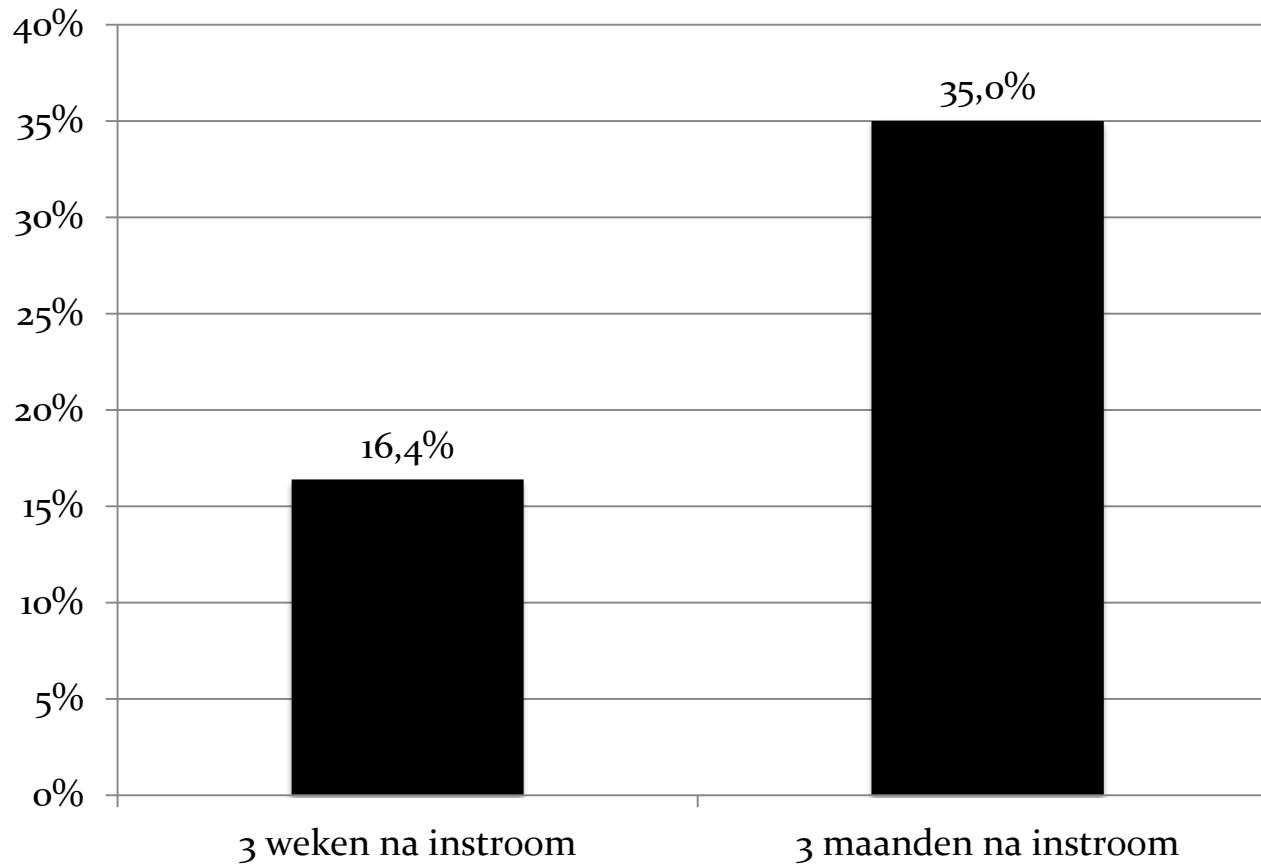
Psychische problemen in detentie

- Op beide meetmomenten:
  - Screeningslijst: Brief Symptom Inventory
  - In hoeverre last gehad van klachten in afgelopen week
  - Antwoordmogelijkheden 0 = helemaal niet; 4 = heel veel
  - Voorbeelden:
    - Je eenzaam voelen
    - Je somber voelen
    - Zomaar plotseling bang worden
    - Woedeuitbarstingen die je niet kan beheersen
    - Je erg verlegen voelen in gezelschap

Misdragingen in detentie

Zelf gerapporteerde misdragingen

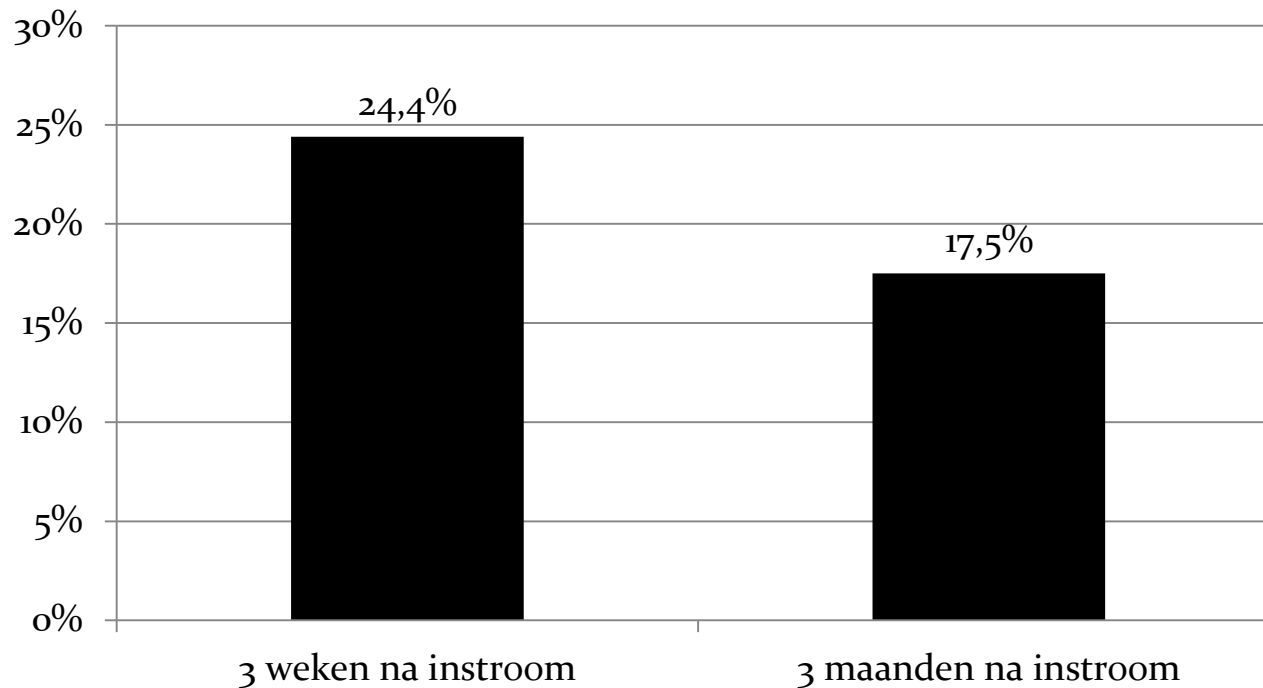

PRISON

PROJECT.NL

Psychische problemen in detentie

Zeer hoge score psychische problemen

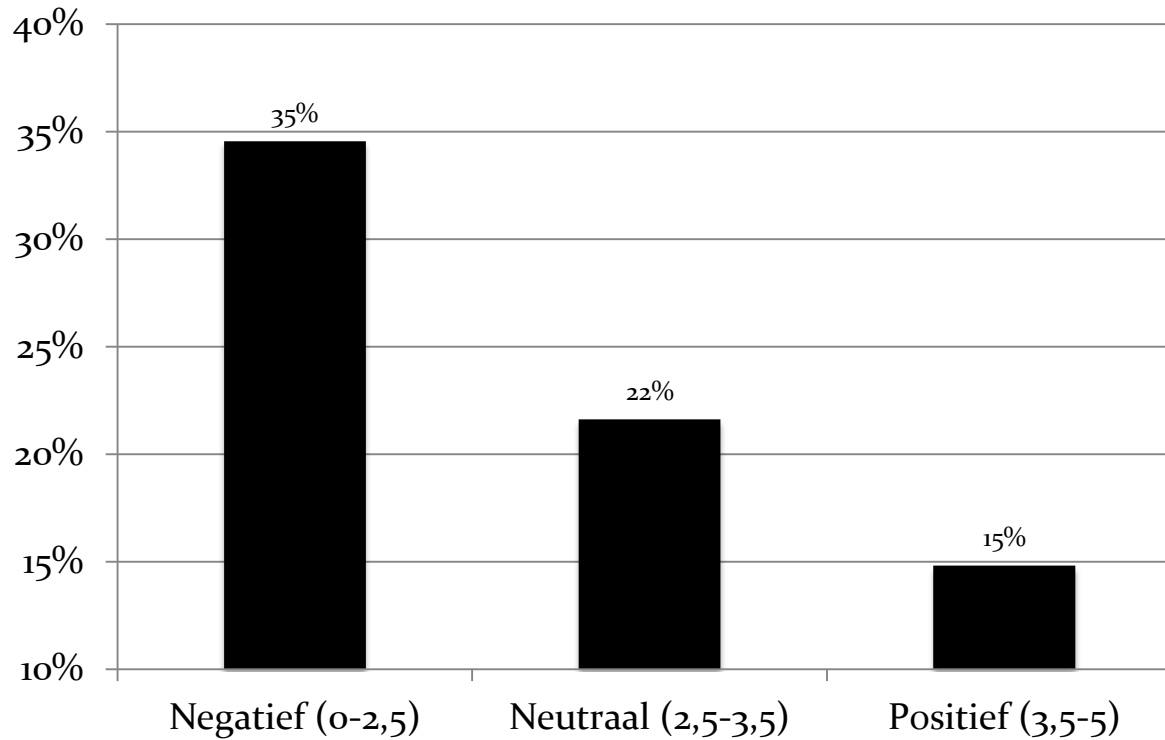

Onderzoeksvraag

- In hoeverre is de door gedetineerden ervaren bejegening 3 weken na instroom van invloed op hun **psychische problemen** 3 maanden na instroom?

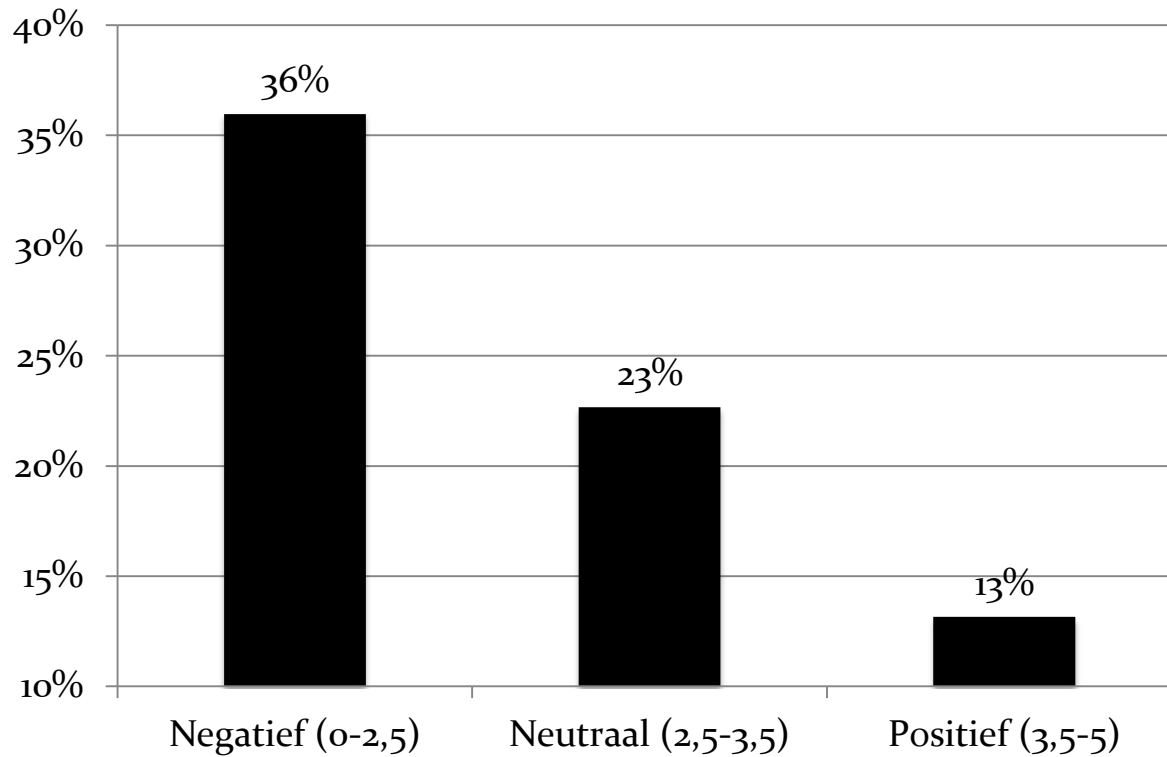
Relatie bejegening (T1) & veel psychische problemen (T2)

Omgang met PIW-ers (T1)

Relatie bejegening (T1) & veel psychische problemen (T2)

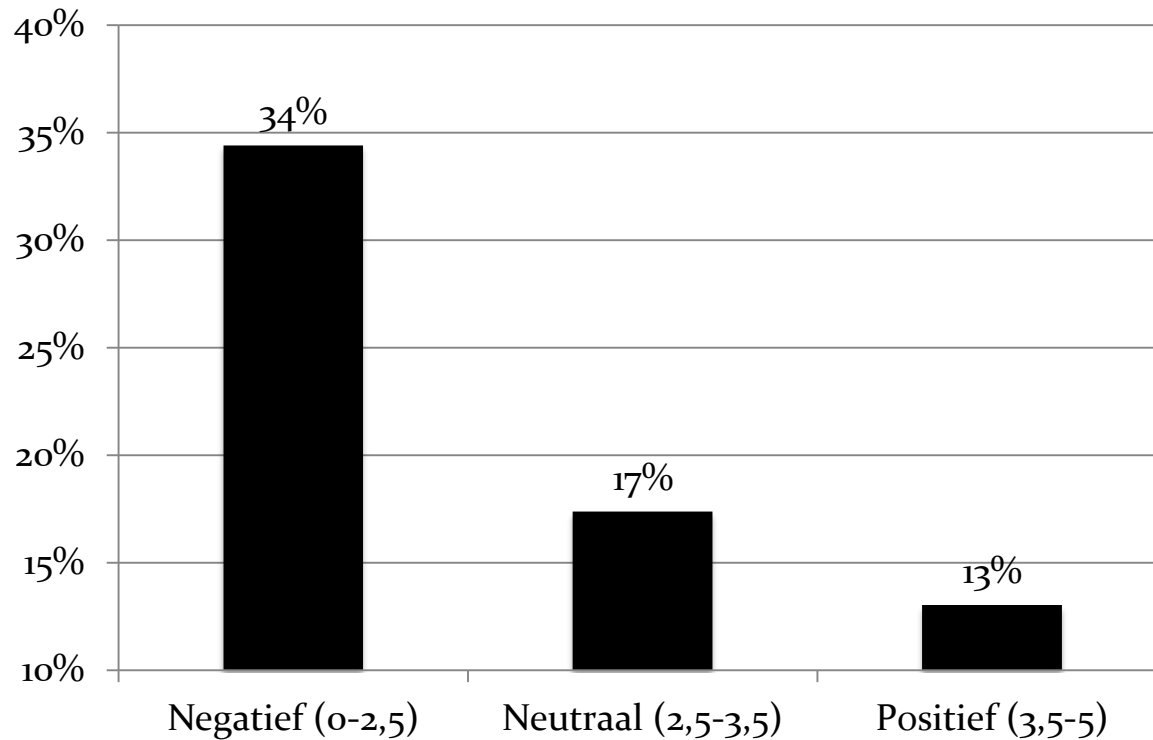
Respect (T1)

PRISSON

PROJECT.NL

Relatie bejegening (T1) & veel psychische problemen (T2)

Humaniteit (T1)

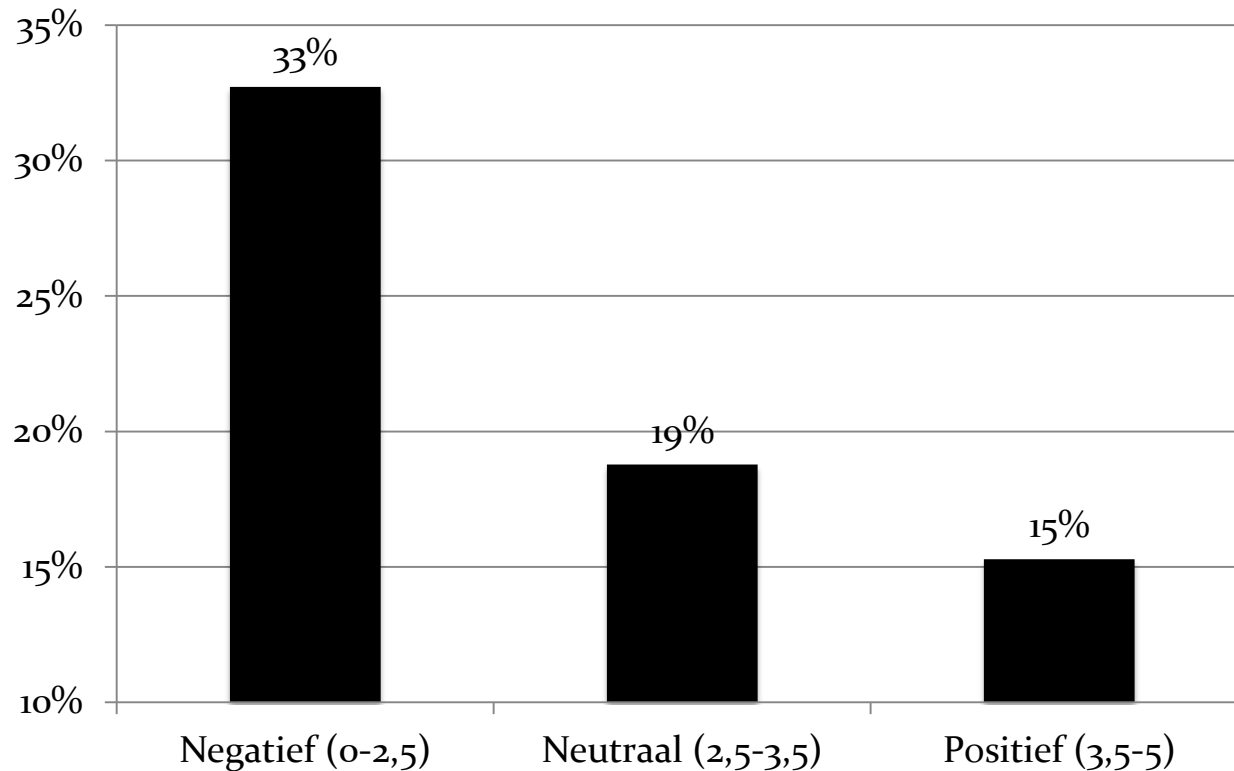

PRISSON

PROJECT.NL

Relatie bejegening (T1) & veel psychische problemen (T2)

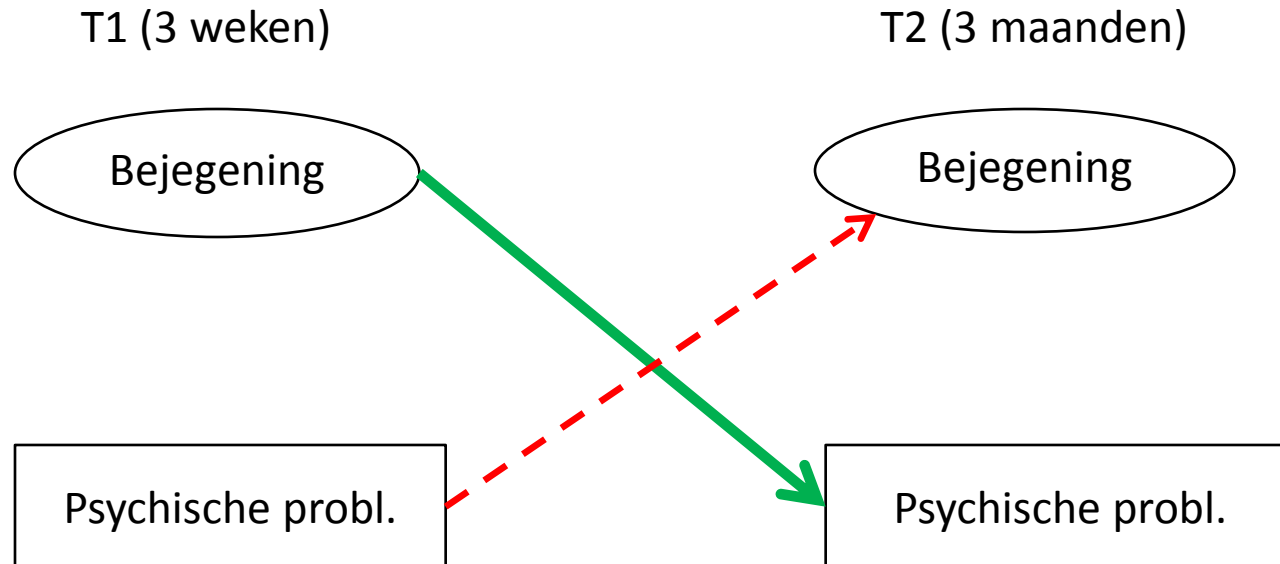
Rechtvaardigheid (T1)

PRISSON

PROJECT.NL

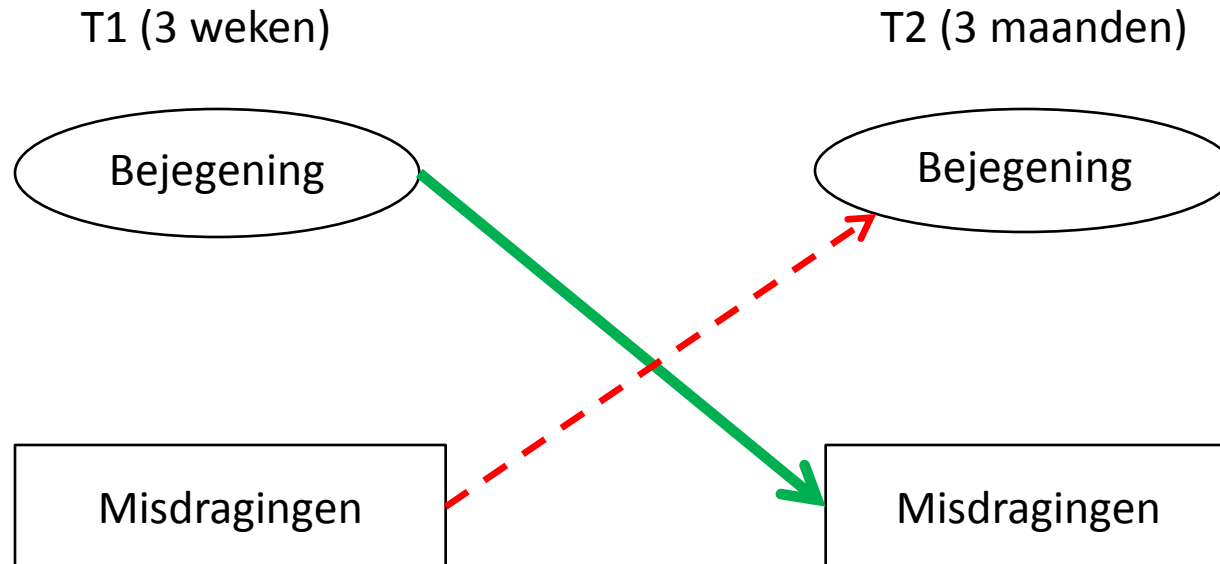
Relatie bejegening & psychische problemen

Gecontroleerd voor: leeftijd, etniciteit, eerdere detentie-ervaring & behandeling voor psychische problemen in 12 maanden voor detentie

Relatie bejegening & misdragingen

Gecontroleerd voor: leeftijd, etniciteit, opleiding, zelfcontrole & eerdere detentie-ervaring

Conclusies

- Procedurele rechtvaardigheid is belangrijk:
  - van invloed op misdragingen van gedetineerden
  - van invloed op psychisch welzijn van gedetineerden
- Een rechtvaardige en respectvolle bejegening van gedetineerden draagt in positieve zin bij aan het bereiken van orde en veiligheid in PI's & het verminderen van psychische problemen bij gedetineerden
- Implicaties?
- Ondersteuning voor neutrale en consistente werkwijze van personeel:
  - Gedetineerden die zich misdragen of psychische problemen ervaren voelen zich niet minder rechtvaardig of respectvol behandeld

Bedankt voor uw aandacht!

www.prisonproject.nl

PRISON
PROJECT.NL